

บทที่ 2

โครงสร้างของระบบปฏิบัติการ (Operating System Structures)

ระบบปฏิบัติการ เป็นระบบที่จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโปรแกรมที่จะดำเนินการ (Executed) ซึ่งระบบปฏิบัติการจะแบ่งเป็น โมดูล (Modules) เล็ก ๆ เชิงตรรกะ และสร้างการติดต่อ หรืออินเทอร์เฟซ (Interface) ให้กับโปรแกรม ภายในระบบปฏิบัติการประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ที่สร้างขึ้นมาเป็นกลุ่มเพื่อจัดระเบียบการทำงานของระบบที่แตกต่างกันไป ในบทนี้เรารู้ว่าหน้าที่ของระบบปฏิบัติการจะต้องดำเนินการอะไร ระบบปฏิบัติการจะต้องกำหนด และจัดการการดำเนินงานต่าง ๆ ของระบบคอมพิวเตอร์อย่างไร

ส่วนประกอบของระบบ

โครงสร้างระบบที่ใหญ่และซับซ้อนของระบบปฏิบัติการแบ่งเป็นส่วน ๆ แต่ละส่วนกำหนดหน้าที่การทำงานแตกต่างในแต่ละส่วนของระบบ ในการกำหนดการรับข้อมูล การแสดงผลข้อมูล และฟังก์ชันการทำงาน จะเห็นว่าแต่เดิมไม่ใช่ระบบทั้งหมดที่มีโครงสร้างแบบเดียวกัน อย่างไรก็ตามระบบปฏิบัติการรุ่นใหม่ ๆ จะมีส่วนประกอบพื้นฐานของระบบเหมือน ๆ กัน ดังต่อไปนี้

การจัดการกระบวนการ

ซีพียู มีการดำเนินการ โปรแกรมใหม่ ๆ จำนวนมาก ถึงแม้ว่างานหลักของซีพียูคือการดำเนินการ โปรแกรมของผู้ใช้แต่ซีพียู ก็ต้องมีงานอื่น ๆ ที่ต้องทำด้วยเช่นกัน งานอื่น ๆ เหล่านี้ เรียกว่าโปรเซส หรือกระบวนการเป็นโปรแกรมที่กำลังอยู่ในขณะดำเนินการในซีพียู เช่น งานแบบ (Batch Job) กระบวนการแบ่งเวลา กระบวนการงานระบบ เช่น การทำสบูตลิ่ง ก็เป็นกระบวนการด้วย ดังนั้น กระบวนการอาจเป็นงานหรือกระบวนการที่แบ่งเวลา ซึ่งจะกล่าวถึงในบทที่ 4 นอกจากนี้ กระบวนการยังสามารถสร้างกระบวนการย่อยและยอมให้ดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน โดยทั่วไปแล้วในการดำเนินการกระบวนการจะต้องการใช้ทรัพยากรจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นซีพียู หน่วยความจำ ไฟล์ และอุปกรณ์อินพุตและเอาต์พุต เพื่อให้ทำงานได้สำเร็จ ทรัพยากรเหล่านี้จะถูกจัดให้กับแต่ละกระบวนการที่ถูกสร้างขึ้นมาและจัดสรรทรัพยากรเหล่านี้ในขณะที่มันกำลังดำเนินการ

ตัวโปรแกรมที่นำมาทำงานด้วยตัวเองไม่ใช่กระบวนการ แต่เป็นเอนทิตีที่อยู่นิ่งเฉย (Passive Entity) ตัวอย่างเช่น โปรแกรมที่เก็บอยู่ในดิสก์รอที่จะนำมาดำเนินการที่ซีพียู ในทาง

ตรงกันข้ามกระบวนการที่เป็นเอนทิตีที่ทำงานอยู่ (Active Entity) จะมีโปรแกรมเคาน์เตอร์ (Program Counter) ที่บอกถึงคำสั่งถัดไปที่จะถูกดำเนินการ การดำเนินการของกระบวนการจะต้องทำอย่างเป็นลำดับ นั่นก็คืออย่างมากที่สุดจะมีเพียงคำสั่งเดียวของกระบวนการที่ดำเนินการที่ซีพียู ในช่วงของเวลาหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะมี 2 กระบวนการที่เกี่ยวข้องกันในโปรแกรมเดียวกันก็ตาม จะพิจารณาว่าเป็นคนละลำดับกัน

กระบวนการเป็นงานหน่วยหนึ่งที่ต้องทำในระบบ โดยระบบประกอบด้วยกระบวนการจำนวนมาก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งเป็นกระบวนการของระบบปฏิบัติการ และส่วนที่เหลือเป็นกระบวนการของผู้ใช้ กระบวนการทั้งหมดนี้สามารถดำเนินการขนานกันไปได้

ระบบปฏิบัติการมีหน้าที่จัดการกระบวนการดังต่อไปนี้

- สร้างและลบกระบวนการทั้งหมด ทั้งกระบวนการของระบบและกระบวนการของผู้ใช้
- ให้กระบวนการหยุดทำงานชั่วคราวหรือทำงานต่อไป
- กำหนดคล็อกให้กระบวนการทำงานได้อย่างสอดคล้องกัน
- กำหนดคล็อกในการจัดการด้านการติดตาย (Deadlock)

จัดการหน่วยความจำหลัก

หน่วยความจำเป็นศูนย์กลางในการทำงานที่สำคัญหน่วยหนึ่งของคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นอาร์เรย์ขนาดใหญ่ ของคำ หรือ ไบต์ ซึ่งแต่ละตัวจะมีตำแหน่งหน่วยความจำของตัวเองสามารถที่จะให้ซีพียู หรืออุปกรณ์ไอ/โอ เรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว ซีพียูจะอ่านคำสั่งจาก หน่วยความจำระหว่างในช่วงวงรอบการอ่านคำสั่ง (Instruction-fetch Cycle) และอ่านหรือบันทึกข้อมูลจากหน่วยความจำ ซีพียู เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้โดยตรงจากตำแหน่งในหน่วยความจำเท่านั้น เช่น ซีพียูต้องการข้อมูลจากดิสก์ ชั้นแรกข้อมูลนั้นจะถูกโอนไปสู่หน่วยความจำหลักก่อน จากนั้นซีพียูจึงอ่านข้อมูลจากหน่วยความจำหลัก ณ ตำแหน่งที่จัดเก็บข้อมูลนั้น

สำหรับโปรแกรมที่จะดำเนินการจะต้องติดต่อยังตำแหน่งที่แน่นอน (Absolute Address) ของข้อมูลก่อน แล้วจึงอ่านเข้ามาในหน่วยความจำ เมื่อโปรแกรมดำเนินการประมวลผลมันจะดึงคำสั่งของโปรแกรมและข้อมูลจากหน่วยความจำมาใช้ เมื่อทำงานสิ้นสุดโปรแกรม หน่วยความจำที่ถูกใช้ก็จะถูกเคลียให้ว่างเพื่อให้โปรแกรมอื่นก็สามารถเข้าไปได้ต่อไป ในการปรับปรุงประสิทธิภาพและความเร็วของการโต้ตอบของคอมพิวเตอร์กับผู้ใช้ ซึ่งต้องมีการจัดการเก็บหลาย ๆ โปรแกรมไว้ในหน่วยความจำซึ่งมีรูปแบบในการจัดการหน่วยความจำหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน ในการเลือกรูปแบบการจัดการหน่วยความจำสำหรับแต่ละระบบ ขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะการออกแบบฮาร์ดแวร์ของระบบ

ระบบปฏิบัติการมีหน้าที่จัดการหน่วยความจำ ดังต่อไปนี้

- ติดตามว่าส่วนของหน่วยความจำปัจจุบันถูกใช้หรือไม่และใช้โดยโปรแกรมไหน
  - ตัดสินใจว่าจะนำกระบวนการไหนลงสู่หน่วยความจำ เมื่อมีพื้นที่ว่าง
  - จัดสรรพื้นที่หน่วยความจำและคืนพื้นที่หน่วยความจำเมื่อมีการร้องขอและใช้งานเสร็จ
- การจัดการหน่วยความจำสำรอง

จุดประสงค์หลักของระบบคอมพิวเตอร์ก็คือการดำเนินการประมวลผล โดยที่โปรแกรม นั้นจะเรียกใช้ ข้อมูลจากหน่วยความจำหลักในระหว่างการดำเนินการประมวลผล เนื่องจาก หน่วยความจำหลักเล็กเกินกว่าที่จะบรรจุโปรแกรมและข้อมูลจำนวนมากทั้งหมดอย่างถาวรได้ และเพื่อเป็นการเก็บรวมกันของข้อมูลทั้งหมดและโปรแกรมที่มีอยู่อย่างถาวร ระบบคอมพิวเตอร์จึง มีการเตรียมพร้อมของหน่วยความจำช่วยสำหรับเก็บสำรองข้อมูลจากหน่วยความจำหลัก ใน ปัจจุบันนี้ระบบคอมพิวเตอร์ได้ใช้ ดิสก์ เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญใช้เป็นหน่วยความจำสำรองในการ เชื่อมต่อหน่วยความจำที่ใช้จัดเก็บทั้ง โปรแกรมและข้อมูลทั้งหลายรวมทั้งโปรแกรมระบบ (System Program) ที่สำคัญ ๆ ของระบบปฏิบัติการ เช่น Compilers, Assemblers, Sort Routines, Editors เป็นต้น จะถูกจัดเก็บไว้บนดิสก์ จนกระทั่งถูกนำเข้ามายังหน่วยความจำแล้ว ในการทำงานของระบบ คอมพิวเตอร์ใช้ดิสก์เป็นแหล่งต้นกำเนิดและเป็นจุดหมายปลายทางของกระบวนการ ดังนั้น การ จัดการหน่วยความจำสำรองในดิสก์นั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับระบบคอมพิวเตอร์

ระบบปฏิบัติการมีหน้าที่จัดการหน่วยความจำสำรองดิสก์ดังต่อไปนี้

- การจัดการพื้นที่ว่าง
- การจัดสรรเนื้อที่บนดิสก์
- การกำหนดลำดับการเข้าใช้งานของดิสก์

การจัดการอุปกรณ์ไอ/โอ

จุดประสงค์อีกอย่างหนึ่งของระบบปฏิบัติการก็คือการปิดบังลักษณะพิเศษที่เฉพาะเจาะจง ของอุปกรณ์ต่าง ๆ จากผู้ใช้ ตัวอย่างเช่น ในระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ จะมีลักษณะพิเศษของอุปกรณ์ ไอ/โอที่ถูกปิดบังจากพื้นที่ความจุของระบบปฏิบัติการโดยระบบไอ/โอ ซึ่งระบบไอ/โอมีส่วนประกอบคือ

- ระบบการเก็บหน่วยความจำชั่วคราว เช่น บัฟเฟอร์ แคช และพูลิ่ง
- ตัวเชื่อมต่ออุปกรณ์ โปรแกรมควบคุมอุปกรณ์ (Device Driver)
- โปรแกรมสำหรับอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์โดยเฉพาะ สำหรับโปรแกรมควบคุมอุปกรณ์ (Device Driver) เป็นที่รู้กันดีว่ามีลักษณะเฉพาะตัวของอุปกรณ์ที่มัน ได้มีการกำหนดไว้แล้ว

การจัดการไฟล์

การจัดการไฟล์ข้อมูลเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบปฏิบัติการที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน คอมพิวเตอร์สามารถเก็บข้อมูลในอุปกรณ์ที่แตกต่างกัน เช่น เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็ก ออปติคัลดิสก์ เป็นต้น ซึ่งแต่ละอุปกรณ์ต่างก็มีลักษณะและรูปแบบเฉพาะในตัวเอง

เพื่อให้ง่ายสำหรับการใช้งานในระบบคอมพิวเตอร์ระบบปฏิบัติการจึงกำหนดให้มีรูปแบบเป็นตรรกะ (Logic) เพื่อให้มีการเก็บข้อมูลให้เป็นแนวเดียวกัน ระบบปฏิบัติการแยกเอาคุณสมบัติทางกายภาพของอุปกรณ์เก็บข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดเป็นตรรกะให้มีการเก็บข้อมูลนั้นเป็นแฟ้มข้อมูลหรือไฟล์ โดยที่ไฟล์ถูกจัดให้เชื่อมโยงลงบนอุปกรณ์ทางกายภาพโดยระบบปฏิบัติการ

แฟ้มข้อมูลหรือไฟล์ คือ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งถูกกำหนดโดยผู้สร้างข้อมูลนั้น โดยปกติแล้วไฟล์ หมายถึง โปรแกรม ทั้งที่เป็นรูปแบบของโปรแกรมต้นฉบับ ผลลัพธ์และข้อมูล ไฟล์ข้อมูลอาจจะเป็นตัวเลข (Numeric) ตัวอักษรและตัวเลข (Alpha Numeric) ไฟล์อาจจะมีรูปแบบ เช่น ไฟล์ข้อความ (Text File) หรืออาจจะมีรูปแบบก็ได้ เช่น ไฟล์ข้อมูล ซึ่งมีการกำหนดรูปแบบการจัดเก็บที่แตกต่างกันไป

ระบบปฏิบัติการจัดการอุปกรณ์เก็บข้อมูลทั้งหมด เช่น เทป และดิสก์ โดยทั่ว ๆ ไปไฟล์จะถูกจัดให้อยู่ในรูปของไดเรกทอรี (Directory) เพื่อง่ายต่อการใช้งานด้วย เมื่อมีผู้ใช้หลาย ๆ คน ต้องการเข้าถึงไฟล์ ต้องมีการควบคุมตรวจสอบว่าใครเป็นผู้ขอใช้ และต้องการทำอะไร ไฟล์นั้นจึงจะถูกเข้าถึงได้

ระบบปฏิบัติการมีหน้าที่จัดการจัดการแฟ้มข้อมูล ดังต่อไปนี้

- การจัดการสร้างและลบไฟล์
- การจัดการสร้างและลบไดเรกทอรี
- การจัดการพื้นฐานกับไฟล์ และไดเรกทอรี
- เชื่อมโยงไฟล์ลงบน หน่วยความจำสำรอง
- สำรองไฟล์ไว้บนสื่อเก็บข้อมูลที่ถาวร

ระบบการรักษาความปลอดภัย

ในระบบที่มีผู้ใช้งานหลายคนและระบบที่ยอมให้มีการเข้าประมวลผลได้พร้อมกัน หลายกระบวนการ ระบบปฏิบัติการจำเป็นต้องมีการป้องกันในกิจกรรมการประมวลผล หรือกระบวนการที่อาจเกิดการผิดพลาดได้ เช่นระบบที่มีการเบิกถอนเงินในสาขาต่าง ๆ พร้อมกัน เป็นต้น จุดประสงค์ของหลักการนี้จะต้องมีกลไก ที่ทำให้มั่นใจว่าทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งไฟล์ หน่วยความจำ ซีพียู และทรัพยากรอื่น ๆ จะถูกใช้ได้เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น เช่น การ

กำหนดตำแหน่งให้กับหน่วยความจำ จะต้องมั่นใจได้ว่ากระบวนการจะต้องดำเนินการภายในตำแหน่งที่กำหนดเท่านั้น

คำว่า “ป้องกัน” หมายถึงกลไกที่ใช้ในการควบคุมการดำเนินการประมวลผลกระบวนการ และการควบคุมผู้ใช้จากอุปกรณ์ที่กำหนดโดยระบบคอมพิวเตอร์ กลไกนี้จะระบุคุณสมบัติของการควบคุม และการป้องกันนี้เพิ่มความน่าเชื่อถือได้โดยการตรวจจับข้อผิดพลาดตั้งแต่อินเตอร์เฟซของระบบ ดังนั้นระบบป้องกันก็คือระบบที่ควบคุมการใช้งานจากผู้มีสิทธิ์ และผู้ไม่มีสิทธิ์

การป้องกัน สามารถที่จะทำให้น่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้นด้วยการค้นหาข้อผิดพลาดที่อาจแอบแฝงอยู่ในส่วนของการเชื่อมโยงระหว่างส่วนประกอบของระบบย่อย ๆ การค้นหาข้อผิดพลาดของการเชื่อมโยงในช่วงแรกๆ สามารถที่จะป้องกันสิ่งผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น และทำให้ระบบสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การไม่มีระบบป้องกันทรัพยากรจะไม่สามารถปกป้องหรือต่อต้านการใช้ระบบในทางที่ไม่ถูกต้องได้

เครือข่าย

ระบบประมวลผลกระจาย เป็นระบบที่คอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องมีการทำงานอิสระ ไม่มีการแบ่งหน่วยประมวลผล หน่วยความจำ หรือเวลา แต่ละหน่วยประมวลผลจะมีหน่วยความจำเป็นของตัวเอง และจะทำการติดต่อจากเครื่องหนึ่งสู่อีกเครื่องหนึ่งโดยผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารหลายช่องทาง ตัวอย่างเช่น ช่องทางบัสที่มีความเร็วสูง หรือผ่านสายโทรศัพท์ หรือผ่านเครือข่ายไร้สาย ได้มีการแบ่งแยกระบบหน่วยประมวลผลไปตามขนาดและตามหน้าที่ อาจจะประกอบด้วยไมโครคอมพิวเตอร์ เวิร์กสเตชัน มินิคอมพิวเตอร์ และคอมพิวเตอร์เพื่องานขนาดใหญ่

หน่วยประมวลผลในระบบจะเชื่อมผ่านเครือข่าย ซึ่งสามารถปรับแต่งได้หลายรูปแบบ การออกแบบเครือข่ายจะต้องคำนึงถึงเส้นทางการเดินของข้อมูล จุดเด่นจุดด้อยในการเชื่อมต่อข้อมูล ข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ รวมถึงระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัยจากผู้รุกรานภายนอก เป็นต้น ในระบบแบบกระจายในทางกายภาพจะเป็นการแยกส่วนของระบบออกเป็นส่วนย่อย ๆ แต่จะมีการเชื่อมต่อผ่านเน็ตเวิร์ค จะช่วยให้สถานงานหรือ เวิร์กสเตชันต่าง ๆ สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านความเร็ว ความถูกต้อง และความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ระบบประมวลผลกระจาย จะกำหนดให้ผู้ใช้สามารถเข้าใช้ทรัพยากรหลายอย่างในระบบได้ตามที่จัดไว้ให้ การอนุญาตให้เข้าสู่ระบบเพื่อใช้ทรัพยากรจะมีการคำนวณให้เข้าใช้อย่างรวดเร็ว มีข้อมูลไว้ให้ใช้มากขึ้น และให้มีการใช้มากขึ้น ระบบปฏิบัติการมักจะวางเครือข่ายให้เข้าสู่ระบบเพื่อใช้ทรัพยากรเป็นแบบการเข้าใช้เพิ่มข้อมูล ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับระบบเครือข่ายเป็นแบบจำกัดวงในการเชื่อมต่อของอุปกรณ์ต่าง ๆ

ระบบตัวแปลคำสั่ง

สิ่งที่สำคัญที่สุดในโปรแกรมระบบของระบบปฏิบัติการ ก็คือ ตัวแปลคำสั่ง ซึ่งทำหน้าที่ในการแปลความหมายของคำสั่งที่ผู้ใช้ส่งมาให้ระบบ บางระบบปฏิบัติการ บนไมโครคอมพิวเตอร์ เช่น ระบบ MS-DOS และระบบ Macintosh ของ Apple ได้รวมตัวแปลความหมายของคำสั่งอยู่ในระบบ ส่วนระบบปฏิบัติการชนิดอื่น โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่จะแยกตัวแปลความหมายของคำสั่งออกไปเป็นโปรแกรมพิเศษ ซึ่งจะเริ่มทำงานเมื่อผู้ใช้ logs on เข้ามาใช้งาน

คำสั่งหลาย ๆ คำสั่งป้อนเข้าระบบปฏิบัติการ โดยใช้คำสั่งควบคุม (Control Statements) เมื่อเริ่มงานใหม่ในระบบแบท หรือเมื่อมีผู้ใช้ logs on เข้ามา โปรแกรมที่อ่านและแปลคำสั่งจะทำงานทันทีโดยอัตโนมัติ โดยมีหน้าที่รับคำสั่งถัดไปแล้วก็ทำตามคำสั่ง

ระบบปฏิบัติการโดยส่วนมากจะแบ่งการทำงานตามการแปลของคำสั่ง โดยผู้ใช้ส่วนใหญ่เลือกแบบที่ใช้ง่าย (User Friendly) เช่นในตัวแปลคำสั่งของ Macintosh ซึ่งมีเมนูและหน้าต่างแสดงคำสั่ง ส่วนใหญ่อยู่ในรูปไอคอน การเรียกใช้คำสั่งใช้เมาส์ชี้ไปที่ไอคอนบนจอ การกดปุ่มคลิกที่เมาส์ จะเป็นการเปิดโปรแกรมให้ทำงานโดยเลือกไฟล์หรือเลือกคำสั่งจากเมนู

สำหรับระบบปฏิบัติการที่ใช้งานยากสลับซับซ้อนก็ยังมีผู้ใช้ที่ชอบอีกกลุ่มหนึ่ง คำสั่งจะถูกพิมพ์โดยใช้แป้นพิมพ์และแสดงผลคำสั่งที่พิมพ์บนหน้าจอ กดปุ่ม Enter เพื่อบอกว่าคำสั่งสิ้นสุดแล้วพร้อมที่จะทำงาน ระบบปฏิบัติการยูนิกซ์จะทำงานแบบนี้

บริการของระบบปฏิบัติการ

ระบบปฏิบัติการจะทำการกำหนดสภาพแวดล้อมให้กับโปรแกรมที่กำลังทำงาน ระบบปฏิบัติการจะจัดหาโปรแกรมและให้ผู้ใช้ได้ใช้โปรแกรมต่าง ๆ เหล่านั้น การใช้งานที่พิเศษแต่ละระบบปฏิบัติการจะมีการบริการที่แตกต่างกันไป แต่จะมีแนวทางที่เหมือนกันคือจะทำให้สะดวกกับโปรแกรมเมอร์ผู้ใช้ใช้งานได้ง่าย และรวดเร็ว โดยทั่วไปจะมีการบริการพื้นฐานต่อไปนี้

- จัดการให้โปรแกรมดำเนินการ (Program Execution) เป็นบริการพื้นฐานที่ระบบจะต้องสามารถโหลดโปรแกรมเข้าไปไว้ในหน่วยความจำและรันโปรแกรมได้ โดยโปรแกรมจะต้องสามารถจบการทำงานได้ในตัวมันเอง ซึ่งอาจเป็นปกติหรือไม่ปกติ

- การจัดการกับอินพุตและเอาต์พุต (I/O operation) ในการดำเนินการของโปรแกรมอาจจะขอใช้ไอ/โอซึ่งมีการใช้ไฟล์หรืออุปกรณ์อินพุตและเอาต์พุต อุปกรณ์ที่พิเศษบางอย่างต้องมีคำสั่งพิเศษช่วย เช่น การกรอเทปกลับบนเครื่องขับเทป หรือต้องการให้จอภาพว่างเมื่อเริ่มทำงาน แต่ผู้ใช้โปรแกรมไม่สามารถจัดการกับไอ/โอได้โดยตรง ดังนั้นระบบปฏิบัติการจะต้องจัดหาวิธีการ

จัดการเพื่อให้โปรแกรมทำงานได้ โดยที่ ระบบปฏิบัติการ จะให้ใช้ได้โดยผ่านทางคำสั่งเรียกระบบของระบบปฏิบัติการ

- การจัดการระบบไฟล์ (File System Manipulation) ระบบไฟล์จะมีรายละเอียดที่น่าสนใจ อาจจะได้เห็นได้ชัด ซึ่ง โปรแกรมจำเป็นต้องอ่านและเขียนลงในไฟล์ พวกเขาจำเป็นต้องสร้างและลบไฟล์โดยอาศัย การจัดการระบบไฟล์

- การติดต่อสื่อสาร (Communication) การทำงานอาจจะมีเหตุการณ์ที่กระบวนการจำเป็นต้องเปลี่ยนข้อมูลกับกระบวนการอื่น ซึ่งจะมีอยู่ 2 ทางคือ ทางแรก การติดต่อระหว่างกระบวนการที่ทำงานบนคอมพิวเตอร์เดียวกัน ทางที่สอง การติดต่อระหว่างกระบวนการที่ทำงานบนคอมพิวเตอร์ต่างที่กัน โดยผ่านระบบเครือข่าย การติดต่ออาจจะเป็นการใช้หน่วยความจำร่วม หรือ โดยเทคนิคทั่วไปของการส่งผ่านข้อมูล ซึ่งในจุดนี้ระบบปฏิบัติการจะควบคุมการย้ายข้อมูลระหว่างกระบวนการ

- การตรวจหาข้อผิดพลาด (Error Detection) ระบบปฏิบัติการมีความจำเป็นที่จะต้องรู้เรื่องข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน ข้อผิดพลาดอาจจะเกิดในซีพียู หรือหน่วยความจำหรือเกิดบนฮาร์ดแวร์ เช่น หน่วยความจำเกิดผิดพลาดหรือกำลังส่งไม่พอในอุปกรณ์อินพุตและเอาต์พุต ระบบปฏิบัติการอาจจะเหมาะกับการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีความแม่นยำในการคำนวณ นอกจากนั้นหน้าที่ของระบบปฏิบัติการไม่ใช่เพื่อช่วยผู้ใช้ แต่ต้องการประสิทธิภาพของการจัดการของระบบ

- การจัดสรรทรัพยากร (Resource Allocation) เมื่อมีผู้ใช้หลายคนหรือหลายงานดำเนินการประมวลผลในเวลาเดียวกัน ทรัพยากรจะต้องถูกแบ่งกันใช้ในระบบมีทรัพยากรหลายชนิดแต่มีจำนวนจำกัดจะถูกจัดการแบ่งปันให้กับกระบวนการต่าง ๆ โดยระบบปฏิบัติการ เช่น ซีพียู , หน่วยความจำหลัก และหน่วยความจำสำรองที่เก็บไฟล์ ซึ่งระบบปฏิบัติการจะมีรหัสพิเศษในการจัดสรรทรัพยากรเหล่านั้น ทรัพยากรที่ได้ถูกจัดสรรแล้วจะมีตารางสถานะแสดงการใช้ เมื่อกระบวนการใช้เสร็จจะต้องปลดปล่อยทรัพยากรนั้น บางครั้งอาจมีการร้องขอให้ปลดปล่อยทรัพยากรทั้งที่ยังใช้ไม่เสร็จงานเพื่อนำไปจัดสรรให้กระบวนการที่มีความจำเป็นมากกว่า ในการที่จะใช้ซีพียูให้ได้ประโยชน์สูงสุด ระบบปฏิบัติการจะมีตารางงานประจำของซีพียูเก็บในรายการบัญชีเวลาการทำงานประจำของซีพียู การทำงานของกระบวนการจะมีริจิสเตอร์เก็บสถานะและปัจจัยอื่น ๆ ที่ได้มีการจับจองเอาไว้

- การบัญชี (Account) ระบบต้องการที่จะเก็บรักษารายชื่อของผู้ใช้ว่ามีการใช้ทรัพยากรไปมากน้อยเพียงไร และชนิดของทรัพยากรที่ใช้จึงทำการบันทึกสำหรับสะสมสถิติการใช้ทรัพยากรเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยที่จะปรับปรุงระบบการให้บริการของเครื่องคอมพิวเตอร์

- การป้องกัน (Protection) การเก็บข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีผู้ใช้หลายคน ต้องมีการควบคุมการใช้ เมื่องานแต่ละงานทำการดำเนินการประมวลผลในเวลาเดียวกัน มันจะทำได้เพียงครั้งละ 1 งานเท่านั้น งานอื่น ๆ ไม่สามารถที่จะเข้าไปแทรกระหว่างงานที่กำลังดำเนินการได้ การป้องกันจะต้องมีการตรวจเช็คพารามิเตอร์ทั้งหมดที่ผ่านเข้าสู่ระบบ และทำให้มั่นใจว่าการเข้าถึงทรัพยากรของระบบที่จะถูกควบคุม ความปลอดภัยของระบบจากบุคคลภายนอกเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ความปลอดภัยในตอนเริ่มทำงานกับผู้ใช้จะต้องมีการระบุรหัสผ่าน จึงจะยอมให้เข้าถึงทรัพยากรได้

การสั่งการระบบ

การสั่งการระบบหรือคำสั่งเรียกระบบ (System Call) เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างการทำงานของโปรแกรมและระบบปฏิบัติการ ซึ่งการสั่งการนี้กล่าวโดยทั่วไป ก็คือ คำสั่งภาษาแอสเซมบลี (Assembly) และโดยปกติเอามาจากนักเขียนโปรแกรมภาษาแอสเซมบลี

บางระบบอาจจะยอมให้คำสั่งเรียกระบบทำงาน โดยทันทีจากภาษาโปรแกรมระดับสูง ในบางกรณีที่ตั้งให้เข้าสู่ภาวะปกติจะคล้ายกับการกำหนดหน้าที่การทำงาน หรือสั่งให้ทำงานแบบโปรแกรมย่อย (Subroutine) อาจจะทำให้เกิดคำสั่งพิเศษที่ใช้ทำงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากคำสั่งเรียกระบบ หรือคำสั่งเรียกระบบอาจจะทำงานแบบภายในสาย (in-line) โดยทันที ผู้ใช้ส่วนมากไม่ได้คำนึงถึงรายละเอียดการทำงานของตัวอุปกรณ์ เพราะอย่างไรก็ตามระบบปฏิบัติการมีระบบสนับสนุนจัดเตรียมการติดต่อกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้แล้ว การสั่งการระบบมีการควบคุมการทำงานหลาย ๆ หน้าที่ดังต่อไปนี้

การควบคุมกระบวนการและงาน (Process and Job Control)

โปรแกรมที่จะดำเนินการประมวลผลจะต้องถูกนำเข้ามาอยู่ในหน่วยความจำ คำสั่งเรียกระบบมีการควบคุมโดยที่ในขณะที่โปรแกรมที่กำลังดำเนินการประมวลผลระบบจะต้องสามารถหยุดการดำเนินการของโปรแกรมได้ในภาวะปกติคือ โปรแกรมทำงานเสร็จ หรือหยุดการดำเนินการของโปรแกรมได้ในภาวะไม่ปกติคือ โปรแกรมยังทำงานไม่เสร็จแล้วมีการติดต่อจากระบบให้หยุดประมวลผลด้วยสาเหตุใดก็ตาม ในการดำเนินการของโปรแกรมอาจจะพบข้อผิดพลาดเกิดขึ้นซึ่งมีระดับของความผิดพลาดว่าอยู่ในระดับต่ำหรือสูงซึ่งอาจจะถูกให้หยุดดำเนินการในภาวะปกติหรือไม่ปกติขึ้นกับระดับของความผิดพลาด ถ้าระดับที่ 0 เป็นการหยุดแบบปกติ ซึ่งระดับความผิดพลาดนี้เป็นตัวกำหนดให้ระบบสั่งการทำงานได้อย่างอัตโนมัติ

ในขณะที่ระบบกำลังดำเนินการประมวลผลโปรแกรมหนึ่งอาจจะต้องการนำโปรแกรมอื่น ๆ เข้ามาและดำเนินการ หรืออาจจะยอมให้ตัวแปลคำสั่งดำเนินการโปรแกรมโดยตรง เช่น ผู้ใช้พิมพ์คำสั่งเข้ามาทางแป้นพิมพ์ การคลิกเมาส์ หรือ ทำกลุ่มคำสั่งแบท การควบคุมการดำเนินงานต้องมีการยอมให้โปรแกรมเดิมดำเนินการต่อไปพร้อมกันกับโปรแกรมใหม่

เมื่อมีโปรแกรมดำเนินการสิ้นสุดลง จะมีการควบคุมถึงการส่งกลับของโปรแกรมโดยจำเป็นต้องบันทึกขบวนการต่าง ๆ ของโปรแกรมลงหน่วยความจำสำรองขณะออกจากโปรแกรม ระบบมีกลไกจัดการในการที่มีโปรแกรมเรียกใช้โปรแกรมอื่น โปรแกรมทั้งสองจะต้องทำงานสอดคล้องกัน หรือขณะที่โปรแกรมกำลังประมวลผลอาจจะมีการสร้างงานใหม่ หรือ กระบวนการใหม่ ๆ โดยที่ระบบสามารถควบคุมการประมวลผลโปรแกรมเหล่านั้นให้ทำงานควบคู่กันไปหรืออาจจะมีบางงานทำงานเสร็จก่อน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญของระบบที่ต้องควบคุมเสมอในการสร้างกระบวนการใหม่และเมื่อเสร็จกระบวนการ

ในการสร้างงานใหม่หรือกระบวนการใหม่ หรือการที่มีกลุ่มของงานหรือกระบวนการกำลังดำเนินการอยู่ระบบจะต้องสามารถควบคุมการทำงานจนสำเร็จ และการควบคุมนี้รวมถึงการเรียกใช้ และการจัดเก็บการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรูปแบบของงาน หรือกระบวนการ คืออ่านสถานะของกระบวนการ และปรับปรุงสถานะของกระบวนการ รวมทั้งจัดลำดับการทำงานให้ดำเนินการตามลำดับสิทธิ์ งานที่มีสิทธิ์ก่อนจะเข้ามาก่อน งานหรือกระบวนการที่เรากำลังสร้างขึ้นมา ถ้าพบว่ามันไม่ถูกต้อง หรือไม่ต้องการใช้อีกต่อไป ต้องการให้มันจบการดำเนินการ

ถ้าในระบบมีการสร้างงานหรือกระบวนการใหม่ขึ้นมา จะต้องรอให้งานหรือกระบวนการที่ทำอยู่เสร็จก่อน เป็นช่วงเวลาที่ต้องรอเพื่อเข้าใช้ ซีพียู (Wait Time) หรือบางครั้งอาจจะมีการรออย่างอื่นอีกเช่นรอการเข้าทำไอ/โอ (Wait Event) และเมื่อถึงเวลาที่งานหรือกระบวนการจะได้เข้าดำเนินการจะรอสัญญาณเตือน (Signal Event) ให้เข้าทำ

ระบบหลายระบบต้องมีระบบสั่งการเพื่อที่จะจัดสรรพื้นที่หน่วยความจำสำหรับโปรแกรมหรืองานที่จะดำเนินการประมวลผล ดังนั้นกระบวนการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการประมวลผลจะต้องถูกอ่านเข้ามาไว้ในหน่วยความจำตามตำแหน่งที่ได้รับการจัดสรร เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น กระบวนการหรืองานพื้นที่หน่วยความจำเหล่านั้นจะต้องคืนให้แก่ระบบเพื่อนำไปจัดสรรให้แก่กระบวนการหรืองานอื่น ๆ ต่อไป

การจัดการไฟล์ (File Manipulation)

หลาย ๆ ระบบจะมีการจัดการไฟล์ธรรมดาที่เหมือนกัน โดยเรียกการจัดเก็บสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันว่าไฟล์ สิ่งแรกที่จัดการคือ การสร้างและลบไฟล์ได้ การดำเนินการต่าง ๆ กับไฟล์ สิ่งที่ต้องรู้คือชื่อของไฟล์ และบางครั้งอาจต้องการใช้คุณสมบัติ (Attributes) ของไฟล์ เมื่อจะดำเนินการอ่านหรือบันทึกไฟล์ หรือย้ายตำแหน่งในไฟล์จะต้องทำการเปิดไฟล์เพื่อทำการกำหนดบัพเฟอร์และตัวชี้ตำแหน่งสำหรับทำงานของไฟล์โดยให้ตัวชี้ตำแหน่งชี้ที่ตำแหน่งแรกในไฟล์ และเมื่อดำเนินการต่าง ๆ บนไฟล์เสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องทำการปิดไฟล์เพื่อให้ข้อมูลบัพเฟอร์บันทึกลงไฟล์ทั้งหมดและยกเลิกการใช้บัพเฟอร์ด้วย

สำหรับการดำเนินงานบนไฟล์และไดเรกทอรี สามารถกำหนดค่าได้หลาย ค่าที่เป็นคุณสมบัติของไฟล์และไดเรกทอรี เช่นคุณสมบัติของไฟล์ จะมีชื่อไฟล์ ประเภทของไฟล์ ขนาด ตำแหน่งที่เก็บ การป้องกันและการเข้าถึง เป็นต้น และบางครั้งก็อาจรีเซ็ตคุณสมบัติของไฟล์ถ้าจำเป็น โดยทั่วไปมี 2 ระบบ ที่จะดำเนินงานไฟล์คือ อ่านคุณสมบัติไฟล์ (Get File Attribute) และ ตั้งค่าคุณสมบัติไฟล์ (Set File Attribute)

การจัดการอุปกรณ์ (Device Management)

กระบวนการที่กำลังดำเนินการประมวลผลจำเป็นจะต้องใช้ทรัพยากรซึ่งเมื่อเริ่มต้น ระบบ จะทำการจัดสรรให้แล้วแต่เมื่อประมวลผลไปเรื่อย ๆ อาจต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเพื่อให้เกิดการทำงานต่อเนื่องถ้าระบบมีทรัพยากรให้ได้ตามต้องการกระบวนการนั้นจะสามารถดำเนินการต่อไป แต่ถ้าระบบยังไม่มีทรัพยากรให้กระบวนการนั้นต้องรอก่อนยังไม่สามารถประมวลผลต่อไปได้

ทรัพยากรบางอย่างสามารถใช้งานร่วมกันได้หลาย ๆ กระบวนการ เช่น ไฟล์ ทรัพยากรบางอย่างจะใช้ได้เพียงกระบวนการเดียวเช่น อุปกรณ์ประเภท หน่วยความจำ เครื่องพิมพ์ และอื่น ๆ เป็นต้นซึ่ง ถ้ามีหลายกระบวนการของผู้ใช้ในระบขอใช้อุปกรณ์ตัวเดียวกันซึ่งมีจำนวนจำกัด ระบบมีวิธีการ โดยกำหนดให้กระบวนการที่ต้องเรียกใช้อุปกรณ์ใดจะต้องส่งการขอใช้ (Request) อุปกรณ์ก่อนเพื่อให้ระบบจัดสรรให้ ถ้ากระบวนการเลิกใช้อุปกรณ์ จะต้องปล่อย (Release) อุปกรณ์นั้น เมื่ออุปกรณ์มีการถูกเรียกใช้โดยกระบวนการใดและได้รับการจัดสรร (Allocated) กระบวนการสามารถดำเนินการอ่าน บันทึก ย้ายตำแหน่งในอุปกรณ์นั้นได้ ในความเป็นจริงทั้งอุปกรณ์ ไอ/โอ และไฟล์ เป็นสิ่งมีจำนวนมากเกินไปที่ระบบปฏิบัติการจะผสมเข้าด้วยกันดังนั้นอุปกรณ์ ไอ/โอ และไฟล์จึงถูกระบบปฏิบัติการให้ติดต่อกันในเชิงตรรก (Logical Attach) และยกเลิกการติดต่อกันในเชิงตรรก (Detach Devices) ด้วย

การบำรุงรักษาข้อมูล (Information Maintenance)

ระบบปฏิบัติการมีคำสั่งเรียกระบบพื้นฐานอยู่มากที่ใช้ส่งผ่านข้อมูลระหว่างผู้ใช้งาน โปรแกรมกับระบบปฏิบัติการ เช่น ระบบส่วนมากจะมีคำสั่งเรียกระบบไว้เพื่อส่งคืนเวลาและวันที่ ปัจจุบัน ส่วนคำสั่งเรียกระบบอื่น ๆ อาจใช้ในการส่งคืนข้อมูลเกี่ยวกับระบบ เช่น จำนวนของผู้ใช้ ปัจจุบันรุ่น (Version) ของระบบปฏิบัติการ จำนวนพื้นที่ว่างในหน่วยงานความจำ หรือพื้นที่ว่างในดิสก์และอื่น ๆ

นอกจากนั้น ระบบปฏิบัติการจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงานของระบบและขั้นตอนทั้งหมด คำสั่งเรียกระบบจะเข้าถึงข้อมูลนี้ได้ โดยปกติจะมีการเรียกให้รีเซ็ตตัวมันเองได้คือรับและจัดการ กำหนดคุณสมบัติของกระบวนการ

การติดต่อสื่อสาร (Communication)

มีรูปแบบการสื่อสารแบบธรรมดาอยู่ 2 แบบ คือ รูปแบบแรกการส่งผ่านข้อความข้อมูล จะถูกแลกเปลี่ยนในกระบวนการสื่อสารได้อย่างง่ายดายโดยระบบปฏิบัติการ ในการติดต่อสื่อสาร จะต้องทำการเปิดช่องทางการติดต่อให้เชื่อมกันก่อน โดยต้องรู้ชื่อของผู้ติดต่อสื่อสารอื่นและต้องรู้กระบวนการอื่นที่ประมวลผลบนคอมพิวเตอร์เดียวกันหรือบนคอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่ง สำหรับคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องในเครือข่ายจะต้องมีชื่อโฮสต์ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป เหมือนกับที่แต่ละกระบวนการต้องมีชื่อกระบวนการที่ระบบปฏิบัติการสามารถอ้างอิงถึงกันได้ เรียกระบบนี้ว่า ระบบรับโฮสต์ (Get Hosted) และรับกระบวนการ (Get Processed) ลักษณะเฉพาะเหล่านี้จะถูกส่งผ่านไปเพื่อการใช้งานทั่วไปตามการเปิดและปิด ซึ่งเป็นการจัดเตรียมโดยระบบไฟล์ (File System) หรือคำสั่งเรียกระบบ ที่เปิดการเชื่อมต่อและปิดการเชื่อมต่อแบบลักษณะพิเศษเฉพาะกระบวนการที่ทำหน้าที่ ซึ่งต้องอนุญาตให้ใช้พื้นที่ด้วยการยอมรับการเชื่อมต่อกระบวนการส่วนมาก จะรับการติดต่อด้วยมีเป้าหมายพิเศษที่ระบุได้ไม่แน่ชัดซึ่งมันจะมีระบบโปรแกรมจัดเตรียมเพื่อวัตถุประสงค์นั้น ๆ ซึ่งทั้งหมดจะรอให้เกิดการติดต่อขึ้น ต้นทางของการสื่อสาร เรียกว่า ลูกข่าย (Client) และปลายทางที่จะได้รับการติดต่อ ก็คือแม่ข่าย (Server) ดังนั้นในการใช้คำสั่งเรียกระบบเพื่อการอ่านและเขียน แลกเปลี่ยนข้อความ การเชื่อมต่อที่ปิดอยู่จะเรียกไปที่ปลายทางเพื่อให้เกิดการสื่อสารขึ้น

อีกรูปแบบหนึ่งจะเป็นในรูปแบบของหน่วยความจำที่ถูกแบ่ง กระบวนการจะใช้คำสั่งเรียกระบบแบบเทียบหน่วยความจำ (Map-memory) ในการเข้าถึงขอบเขตของหน่วยความจำของกระบวนการอื่น โดยปกติระบบปฏิบัติการพยายามที่จะป้องกันการเข้าถึงหน่วยความจำของกระบวนการอื่นอยู่แล้วดังนั้นหน่วยความจำที่ถูกแบ่งต้องการให้กระบวนการ 2 กระบวนการหรือมากกว่าถูกจำกัดออกจากข้อจำกัด จะทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยการอ่านและเขียนข้อมูลในพื้นที่ที่ถูกแบ่งเหล่านี้ โดยรูปแบบของข้อมูลและตำแหน่งในหน่วยความจำจะถูกกำหนดโดยกระบวนการเหล่านี้ และหน่วยความจำที่ใช้ไม่ได้การควบคุมของระบบปฏิบัติการ กระบวนการต้องรับผิดชอบผลที่ไม่สามารถเขียนที่เดียวกันพร้อมกันได้

ทั้งสองวิธีเป็นวิธีปกติที่ใช้ในระบบปฏิบัติการ และบางระบบก็ใช้ทั้งสองวิธีในการส่งผ่านข้อความเพื่อให้เกิดเป็นประโยชน์มากที่สุด ถ้าต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลจำนวนน้อย ๆ ซึ่งมันจะไม่มีข้อผิดพลาด ต้องหลีกเลี่ยงโดยใช้กระบวนการสื่อสารจะง่ายกว่าการแบ่งหน่วยความจำ การแบ่งหน่วยความจำตามความเร็วสูง ๆ และความสะดวกสบายในการสื่อสารนั้นไม่สามารถแบ่งตามความเร็วของหน่วยความจำได้ จะพบปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตของการป้องกันและจังหวะที่ทำพร้อมกัน

โปรแกรมระบบ

ในระบบปฏิบัติการมีโปรแกรมระบบเป็นที่รวมของโปรแกรมที่สำคัญของระบบ มีโครงสร้างทางตรรกะคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับล่างสุดติดกับฮาร์ดแวร์ ถัดจากระบบปฏิบัติการไปเป็นโปรแกรมและการประมวลผล โปรแกรมระบบที่สำคัญทุก ๆ ปฏิบัติการจำเป็นต้องมีแบ่งเป็นหลายส่วนดังนี้

- การจัดการไฟล์ (File Manipulation) โปรแกรมสำหรับทำการสร้าง ลบ คัดลอก เปลี่ยนชื่อ พิมพ์ คัดมี ลิสต์ และทำการดำเนินการหลายอย่างเกี่ยวกับไฟล์และไดเรกทอรี

- ข้อมูลสถานะ (Status Information) มีบางโปรแกรมทำการถามระบบเกี่ยวกับวันที่ เวลา จำนวน หน่วยความจำ หรือเนื้อที่ว่าง จำนวนผู้ใช้ หรือสถานะของข้อมูล โดยระบบข้อมูลสถานะจะจัดการข้อมูลสำหรับการตอบคำถามจัดรูปแบบและพิมพ์ไปยังปลายทางหรืออุปกรณ์แสดงผลหรือไฟล์

- การแก้ไขไฟล์ (File Modification) หลาย ๆ ระบบปฏิบัติการมีโปรแกรมแก้ไข (Editors) สามารถที่จะสร้างและเปลี่ยนแปลงรูปแบบของไฟล์ที่เก็บบนดิสก์หรือเทป

- สนับสนุนภาษาโปรแกรม (Programming-language Support) โปรแกรมสำหรับแปลภาษาคอมพิวเตอร์ให้เป็นภาษาเครื่อง เช่น คอมไพเลอร์ แอสเซมเบอร์ และอินเตอร์พรีเตอร์ของแต่ละภาษาโปรแกรมที่จำเป็นต้องใช้ เช่น แอสเซมบลี ฟอรัแทรน โคบอล ปาสคาล ซี จาวา ลิสป์ และภาษาอื่น ๆ จะต้องใช้กับระบบปฏิบัติการ โดยทั่วไปจะต้องจัดซื้อโปรแกรมสนับสนุนภาษาแยกจากระบบปฏิบัติการ แต่มีบางระบบปฏิบัติการจะมีตัวแปลภาษาติดมากับระบบ เช่น ยูนิกซ์ จะมีแอสเซมเบอร์ และคอมไพเลอร์ ของภาษาแอสเซมบลี และภาษาซี

- การโหลดโปรแกรมและดำเนินการประมวลผล (Program Loading and Execution) จะทำการโหลดโปรแกรมที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการโปรแกรม เช่น โปรแกรมที่เป็นแอสเซมเบอร์หรือคอมไพเลอร์ จะถูกโหลดลงที่หน่วยความจำเพื่อทำงาน ระบบจะทำการโหลดตัวโหลดเคอร์รูทีนย่อย และโปรแกรมของระบบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการประมวลผล เพื่อทำต่อไปจนเสร็จ

- การสื่อสาร (Communication) โปรแกรมเตรียมโครงสร้างไว้สำหรับการสร้างเส้นทางการติดต่อสื่อสารภายในระหว่างผู้ใช้ต่าง ๆ เสมือนกับว่าทุกคนทำงานอยู่บนคอมพิวเตอร์เดียวกัน ผู้ใช้และระบบคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ยอมให้ส่งข้อความไปยังหน้าจอผู้ใช้อื่น โดยสามารถส่งข้อความขนาดใหญ่ เช่น อี-เมล หรือส่งต่อจากเครื่องหนึ่งไปยังที่อื่น ๆ และมีการควบคุมด้วยระยะทางไกลกับคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ด้วย

- โปรแกรมประยุกต์ (Application Program) ระบบปฏิบัติการได้เพิ่มโปรแกรมสำหรับการแก้ปัญหาพื้นฐาน หรือการดำเนินงานพื้นฐานทั่วไปของระบบ เช่น โปรแกรมจะประกอบด้วย เว็บเบราว์เซอร์ โปรแกรมประมวลผลคำ รูปแบบข้อความ ระบบฐานข้อมูล สปีดซีด โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสถิติ เกม และอื่น ๆ โปรแกรมเหล่านี้เรียกว่าระบบ โปรแกรมสนับสนุน (System Utilities) หรือเรียกว่า โปรแกรมประยุกต์ (Application Programs)

- ตัวแปลคำสั่ง (Command Interpreter) โปรแกรมที่สำคัญที่สุดของระบบระบบปฏิบัติการคือตัวแปลคำสั่ง (Command Interpreter) มีหน้าที่หลักคือ โหลดและประมวลผลคำสั่งของผู้ใช้ที่ระบุต่อไป มีหลาย ๆ คำสั่งที่ใช้ในการจัดการกับไฟล์ เช่น สร้าง ลบ ลิสต์ พิมพ์ สำเนา ประมวลผล และอื่น ๆ

ปัญหาในการศึกษาเพื่อออกแบบตัวแปลคำสั่งมีข้อสังเกตคือ ระหว่างรหัสคำสั่งที่ทำการประมวลผลแยกจากกัน ในโปรแกรมระบบ ระบบปฏิบัติการต้องสร้างพารามิเตอร์ไว้ส่งจากตัวแปลคำสั่งไปที่โปรแกรมระบบ โดยงานจะมีหลายขั้นตอนทำให้ล่าช้า การทำงานระหว่างตัวแปลคำสั่ง และโปรแกรมไม่สามารถทำ พร้อมกันในหน่วยความจำในเวลาเดียวกันได้ ดังนั้นจึงเกิดความล่าช้าจากการโหลดโปรแกรมและการประมวลผลคำสั่ง และต้องกระโดดไปยังส่วนอื่น ๆ ของรหัสคำสั่งต่าง ๆ ในโปรแกรมนั้น

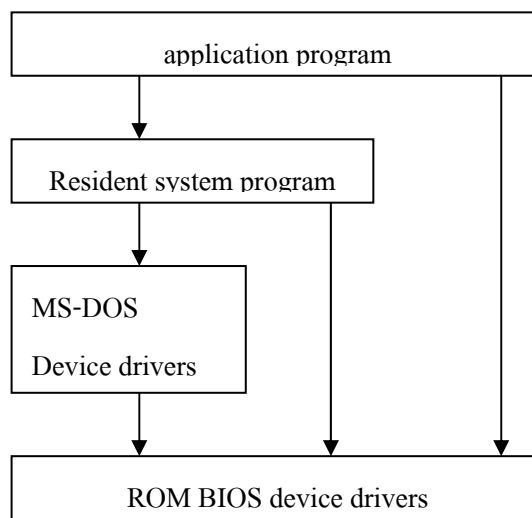
ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพารามิเตอร์จากโปรแกรมเมอร์ดำเนินการในโปรแกรมระบบอาจหมายถึงพารามิเตอร์ที่ขัดกับโปรแกรมผู้ใช้ ที่เขียนโดยโปรแกรมเมอร์หลายคนในเวลาที่แตกต่างกัน ภาพของระบบปฏิบัติการถูกมองโดยผู้ใช้งานจำนวนมากบางอย่างอาจไม่ใช้การทำงานของระบบที่แท้จริง เนื่องจากภาพการทำงานอาจถูกออกแบบการใช้ประโยชน์และความสัมพันธ์ของหน้าจอผู้ใช้ (User Interface) โดยโปรแกรมเมอร์ ที่ไม่ใช่ทำหน้าที่โดยตรงของระบบปฏิบัติการ จุดหนึ่งของภาพของระบบปฏิบัติการ เราไม่ได้แบ่งแยกระหว่างผู้ใช้โปรแกรมและโปรแกรมระบบ

โครงสร้างของระบบ

ในระบบคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่และมีระบบสมบูรณ์มีการใช้ระบบปฏิบัติการที่ทันสมัยจะต้องถูกจัดการอย่างรอบคอบในเรื่องที่เกี่ยวกับฟังก์ชันการทำงาน และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างสะดวก ซึ่งการจัดแบ่งส่วนของงานไปสู่ชิ้นงานย่อย ๆ แต่ละชิ้นงานเหล่านี้จะต้องเป็นการแบ่งส่วนที่ชัดเจนเข้าใจในระบบ ด้วยความรอบคอบในเรื่องความชัดเจนทางอินพุต เอาท์พุต และฟังก์ชัน ได้มีการพิจารณาสรุปส่วนประกอบของระบบปฏิบัติการซึ่งพิจารณาในเรื่องของส่วนประกอบการทำงาน การติดต่อซึ่งกันและกัน โดยศึกษาระบบที่ง่ายดังต่อไปนี้

โครงสร้างอย่างง่าย

ระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ที่มีการทำงานไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก โปรแกรมที่ใช้ในการควบคุมการทำงานก็จะไม่มีโครงสร้างที่ซับซ้อนมากด้วยเช่นกัน ดังเช่น ระบบปฏิบัติการที่เริ่มจากระบบแบบเล็ก ๆ ง่ายและมีขอบเขตจำกัด ซึ่งเกิดนอกจากระบบดั้งเดิมของมัน ตัวอย่างเช่น ระบบ MS-DOS เป็นระบบปฏิบัติการเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่ขายดีที่สุดในยุคแรก ๆ ของเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ช่วงแรก MS-DOS เป็นแบบต้นฉบับ และได้มีการนำไปใช้โดยคนกลุ่มน้อยที่ไม่คิดว่ามันจะเป็นจะกลายมาเป็นที่นิยมในเวลาต่อมา มันถูกเขียนให้มีการจัดเตรียมฟังก์ชันการทำงานน้อยมาก ดังนั้นมันจึงยังไม่ถึงขั้นเป็นการแบ่งส่วนไปเป็นโมดูลเล็ก ๆ ที่ต้องระมัดระวังในการทำงานมากนัก ดังรูป 2.1 แสดงโครงสร้างปัจจุบันของ MS-DOS

รูปที่ 2.1 ระดับโครงสร้างของ DOS

แม้ว่า MS-DOS จะไม่มีโครงสร้าง การติดต่อประสานงานของมันในแต่ละระดับที่ซับซ้อน แต่มีระดับของฟังก์ชันการทำงานไม่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น โปรแกรมประยุกต์ (Applications Programs) สามารถเข้าถึงคำสั่งพื้นฐานของไอ/โอได้โดยตรง เช่น อุปกรณ์แสดงผลและดิสก์ การที่ MS-DOS ไม่มีการควบคุมการเข้าถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ โปรแกรมของผู้ใช้อาจจะสร้างความเสียหายให้กับข้อมูลบนอุปกรณ์ไอ/โอ เหล่านั้นได้ เพราะว่า MS-DOS มีข้อบกพร่องทางด้านการควบคุมฮาร์ดแวร์ขณะที่มันทำงาน ตั้งแต่ซีพียูรุ่น Intel 8088 จะมีระบบปฏิบัติการที่จัดการแบบไม่เป็นโมดูล ไม่มีโหมดควบคุม และไม่มีการป้องกันฮาร์ดแวร์ ผู้ออกแบบ MS-DOS ไม่มีทางเลือกในการเริ่มเข้าถึงฮาร์ดแวร์เบื้องต้น

อีกตัวอย่างหนึ่งของโครงสร้างระบบปฏิบัติการที่เป็นต้นกำเนิดของระบบปฏิบัติการยูนิกซ์ (UNIX) ถือว่าเป็นระบบที่มีข้อจำกัดกับหน้าที่ของฮาร์ดแวร์ มันถูกสร้างขึ้นมาจากส่วนประกอบสองส่วนคือ เคอร์เนล (Kernel) และระบบโปรแกรมของเคอร์เนลซึ่งเป็นที่รวมของชุดระบบเชื่อมต่อและไดรเวอร์อุปกรณ์ มันจะถูกเพิ่มหรือขยายขึ้นต่อไปได้ เช่นเดียวกับส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยูนิกซ์ โครงสร้างของระบบการปฏิบัติของยูนิกซ์ ได้แสดงในรูปที่ 2.2 ทุกอย่างที่เกิดขึ้นจะดำเนินการในระบบการเรียกประสาน (Call Interface) และในส่วนของฮาร์ดแวร์นี้คือเคอร์เนล มันจะทำหน้าที่จัดเตรียมระบบไฟล์ (File System) ตารางเวลาของซีพียู การจัดการเกี่ยวกับหน่วยความจำ และหน้าที่เกี่ยวกับระบบปฏิบัติการอื่น ๆ โดยผ่านทางระบบการเรียกประสาน ส่วนที่ทำหน้าที่จัดการควบคุมการทำงานทั่วไปเป็นหน้าที่ ที่อยู่ในระดับแรกของโปรแกรมระบบ (System Programs) จะใช้เคอร์เนลในการสนับสนุนระบบเรียกประสาน เพื่อใช้ประโยชน์เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้ถูกจัดเตรียมไว้

ระบบการเรียกประสานถูกจำกัดการติดต่อกับ โปรแกรมเมอร์ในยูนิกซ์ มีการตั้งค่าโดยโปรแกรมระบบที่จะจำกัดการติดต่อ โปรแกรมเมอร์ และการติดต่อผู้ใช้ ซึ่งมีข้อกำหนดที่แน่นอนคงที่ เคอร์เนลจะทำหน้าที่สนับสนุนในกลุ่มของยูนิกซ์

ผู้ใช้		
Shells and Commands, Compilers and Interpreters, System Libraries		
System call interface to the Kernel		
signal internal handling, character I/O system	File system, swapping, block I/O system, disk และ tape driver	CPU scheduling, page replacement,demand paging, virtual memory
Kernel interface to the Kernel		
terminal controllers, terminal	device controllers, ดิสก์ และ เทป	memory controllers, หน่วยความจำหลัก

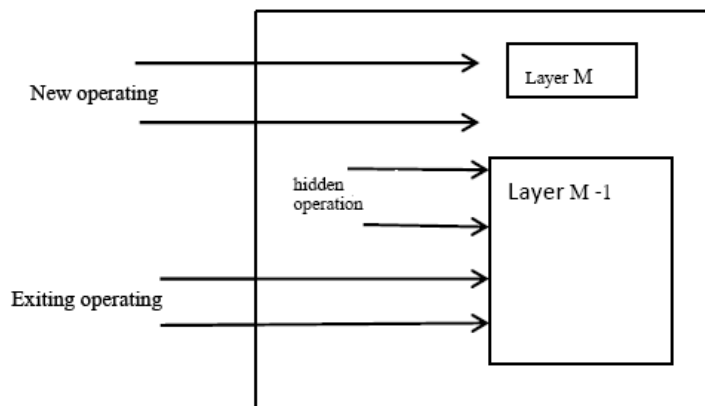
รูปที่ 2.2 โครงสร้างระบบยูนิกซ์

แนวความคิดการแบ่งระดับ

ระบบปฏิบัติการยุครุ่นใหม่ถูกออกแบบเพื่อใช้กับฮาร์ดแวร์โดยมีการพัฒนาให้สนับสนุนฮาร์ดแวร์มากขึ้น จะมีส่วนหนึ่งที่เป็นระบบปฏิบัติการฮาร์ดแวร์ซึ่งเป็นส่วนเล็ก ๆ ที่ควบคุมการทำงานอย่างเหมาะสมมากกว่า MS-DOS หรือยูนิคซ์แบบเดิมเป็นระบบปฏิบัติการการที่ได้รับการยอมรับในการทำงาน มีความจำเป็นในการทำงานของคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ มันจะทำให้การสนับสนุนที่เป็นอิสระในการเปลี่ยนแปลงการทำงานเป็นขั้นในระบบ วิธีการที่คุ้นเคยจะถูกสร้างแบบแยกส่วน (Modular) ระบบปฏิบัติการจะให้การเข้าถึงแบบบนไปล่าง (Top-Down) การทำงานจะกำหนดหน้าที่ทั้งหมด และแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ รวมทั้งข้อมูลที่ซ่อนอยู่ภายในก็มีความสำคัญด้วย โปรแกรมเมอร์มีอิสระในการทำให้งานรoutines (Routine) อยู่ในระดับต่ำตามที่ต้องการ แต่มีข้อแม้ว่าการอินเตอร์เฟซภายนอกของงานรoutines ของมันเอง ต้องมีการประกาศการใช้งาน

การแยกส่วนการทำงานของระบบ สามารถดำเนินการได้หลายทาง แต่ที่นิยมใช้มากที่สุดคือการแบ่งระดับ (Approach Layer) ซึ่งภายในระบบปฏิบัติการประกอบด้วยชั้น (Layer) จำนวนมาก การสร้างชั้นเริ่มตั้งแต่ระดับด้านล่างสุดถึงระดับด้านบนสุด ชั้นที่อยู่บนสุด (Layer N) เป็นส่วนที่ติดต่อกับผู้ใช้ และชั้นระดับล่าง (Layer 0) คือส่วนที่ติดกับฮาร์ดแวร์ชั้นส่วนที่อยู่ตรงกลางเป็นส่วนการทำงานส่วนต่าง ๆ

ระบบปฏิบัติการแบ่งเป็นชั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การทำงานของระบบแต่ละส่วนมีหน้าที่ชัดเจนเป็นการทำงานที่ล้อมรอบข้อมูล และการดำเนินการสามารถจัดให้ใช้ข้อมูลเหล่านั้นแบบชั้นระบบปฏิบัติการที่มี M ชั้นแสดงดัง รูป 2.3 ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างข้อมูลบางอย่างและกลุ่มของรoutines ซึ่งสามารถถูกใช้โดย ชั้นระดับสูงกว่าถึงชั้น M ในการดำเนินการชั้นล่างจะสนับสนุนงานชั้นบนเหนือกว่าแต่ละระดับ

รูปที่ 2.3 การแบ่งระบบปฏิบัติการเป็น M Layer

ประโยชน์หลักของการแบ่งระบบปฏิบัติการเป็นระดับ คือการแยกส่วนการทำงานของแต่ละชั้นเป็นการเลือกใช้ฟังก์ชันการทำงานการสนับสนุนของชั้นในระดับต่ำกว่าเท่านั้น วิธีการนี้สามารถทำการแก้ไขและตรวจสอบระบบได้มาก ในระดับบนสุดสามารถแก้ไขภายนอกได้ ส่วนที่เหลือสำหรับชั้นในสุดจะเป็นการทำงานภายในที่มีการกำหนดสั่งการฮาร์ดแวร์เพื่อให้หน้าที่ของมันสำเร็จแต่ละครั้ง ชั้นต่อมาเป็นการแก้ไข ตรวจสอบการทำงาน ถ้าพบความผิดพลาดจะทำการแก้ไขเฉพาะระหว่างชั้นนั้น การทำงานชั้นระดับล่างจะสนับสนุนการทำงานระดับบนขึ้นทีละระดับ ดังนั้นการออกแบบและการทำงานของระบบเป็นแบบง่าย ๆ เมื่อระบบได้แบ่งส่วนการทำงานลงในแต่ละระดับ

ในการออกแบบระบบปฏิบัติการแบ่งเป็นชั้นมีข้อจำกัดด้านการแบ่งชั้นจำนวนชั้นน้อยหน้าที่ของแต่ละชั้นจะมาก ขอบเขตฟังก์ชันการทำงานของแต่ละชั้นจะมากด้วย มีการออกแบบที่หลีกเลี่ยงปัญหาในข้อกำหนดของชั้น โดยการสร้างรหัสคำสั่งแบบแยกส่วน (Modularized) ซึ่งทำงานสานต่อกันได้ สำหรับระบบปฏิบัติการ OS/2 เป็นพัฒนาการสืบต่อจาก MS-DOS เป็นการสร้างชั้นโดยจัดข้อจำกัดของ MS-DOS โดย OS/2 ได้เพิ่มฟังก์ชันการทำงานหลาย ๆ อย่างและมีการปฏิบัติการแบบสองโหมด (Dual-Mode) เป็นวิธีการที่ดีในอนาคต เพราะเป็นการเพิ่มการควบคุมที่ซับซ้อนขึ้นโดยใช้ฮาร์ดแวร์ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้และระบบ

ในการทำงานแต่ละชั้นเป็นเพียงการนำไปใช้ในการดำเนินการ ซึ่งการดำเนินการเหล่านั้นถูกกำหนดไว้ในระดับชั้นที่ต่ำกว่า ในแต่ละระดับชั้นไม่จำเป็นที่จะต้องรู้ว่าการดำเนินการเหล่านี้จะมีการนำไปปฏิบัติอย่างไร มันจำเป็นที่จะต้องรู้เพียงแต่สิ่งใดที่ตัวดำเนินการทำ ด้วยเหตุนี้ แต่ละระดับชั้นจึงซ่อนโครงสร้างข้อมูล การดำเนินการ และฮาร์ดแวร์ที่มีอยู่จากระดับชั้นที่สูงกว่า

แนวความคิดการแบ่งระดับ (Level Approach) ได้ถูกนำมาใช้ออกแบบเป็นครั้งแรกในระบบปฏิบัติการ THE ได้ออกแบบให้มี 6 ชั้น ดังแสดงในรูปที่ 2.4 โดยที่ระดับล่างสุดเป็นฮาร์ดแวร์ ระดับถัดไปเป็นการกำหนดการเข้าปฏิบัติการที่ซีพียู ระดับถัดไปเป็นส่วนที่ปฏิบัติการในการจัดการหน่วยความจำ ระดับที่ 3 ดำเนินการควบคุม โปรแกรม ไดรเวอร์ ที่ให้คอมพิวเตอร์สามารถติดต่อและควบคุมการทำงานอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการโอนถ่ายข้อมูล จากอุปกรณ์ ไอ/โอ ไปยังหน่วยความจำบัฟเฟอร์ของไอ/โอ ซึ่งอยู่ในระดับที่ 4 จากนั้น โปรแกรมของผู้ใช้จะนำข้อมูลจากบัฟเฟอร์ไปประมวลผล ดำเนินการในระดับสุดท้าย

การออกแบบระบบปฏิบัติการแบบการแบ่งระดับสามารถที่จะทำได้หลายแบบ ตัวอย่างเช่นระบบปฏิบัติการ Venus เป็นการออกแบบที่จัดเป็นลำดับชั้นระดับ 7 ระดับ จากล่างสุดถึงบนสุดคือระดับ 0 ถึงระดับ 6 สำหรับระดับ 0 ถึง 4 จัดการด้วยการกำหนดตารางเวลาการใช้ซีพียู และการจัดการหน่วยความจำ ซึ่งคำสั่งจัดการเหล่านี้จะถูกแปลงเป็นคำสั่งระดับต่ำ (Microcode)

สามารถทำงานได้รวดเร็วและการปฏิบัติการสามารถเชื่อมประสานการทำงานระหว่างระดับล่าง และระดับที่สูงกว่าได้อย่างรวดเร็ว ดังรูปที่ 2.5

Layer 5	โปรแกรมของผู้ใช้
Layer 4	พื้นที่ในหน่วยความจำสำหรับอุปกรณ์ I/O
Layer 3	การควบคุมการดำเนินการของโปรแกรมที่ควบคุมอุปกรณ์
Layer 2	การจัดการหน่วยความจำ
Layer 1	ตัวกำหนดการใช้ ซีพียู
Layer 0	ฮาร์ดแวร์

รูปที่ 2.4 โครงสร้างระดับของระบบปฏิบัติการ

Layer 6	โปรแกรมของผู้ใช้
Layer 5	โปรแกรมติดต่อควบคุมอุปกรณ์ และตัวกำหนดการเข้าใช้
Layer 4	หน่วยความจำ
Layer 3	ช่องทางของ I/O
Layer 2	การกำหนดการใช้ซีพียู
Layer 1	แปลคำสั่ง
Layer 0	ฮาร์ดแวร์

รูปที่ 2.5 โครงสร้างระดับของระบบปฏิบัติการ Venus

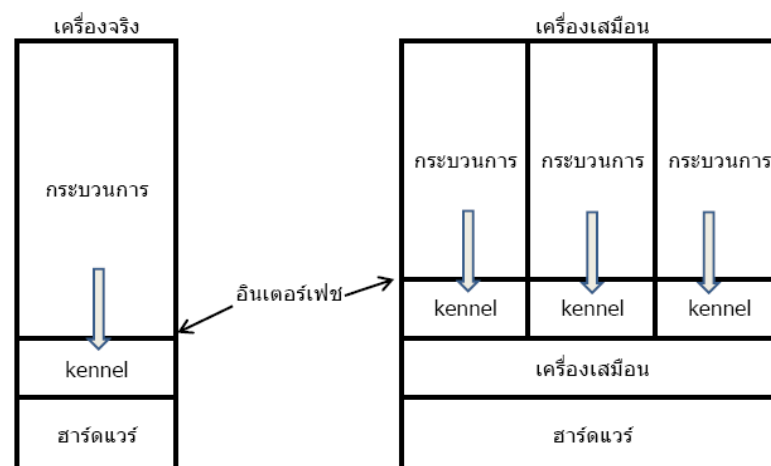
ความยุ่งยากของแนวคิดการแบ่งระดับเกี่ยวข้องกับกำหนดยุทธศาสตร์ในแต่ละชั้น สามารถใช้การทำงานได้เพียงชั้นระดับต่ำกว่าเท่านั้น การออกแบบจึงต้องทำการวางแผนอย่างระมัดระวัง ตัวอย่าง เช่น โปรแกรมไดรเวอร์สำหรับทำให้คอมพิวเตอร์สามารถติดต่อและควบคุมอุปกรณ์ สำหรับการเก็บสำรอง การจัดการเนื้อที่บนดิสก์ใช้ได้อัลกอริทึมของหน่วยความจำเสมือน มันจะต้องทำงานในระดับที่ต่ำกว่า ซึ่งเป็นหน้าที่ประจำของการจัดการหน่วยความจำ เพราะการจัดการหน่วยความจำจะต้องมีการเรียกใช้หน่วยความจำสำรอง

สิ่งจำเป็นอื่น ๆ บางอย่างที่ยังมองไม่เห็นยังไม่เป็นที่สังเกตได้ เช่น ไดรเวอร์สำหรับการเก็บสำรองข้อมูล จะต้องทำงานอยู่บนระดับตัวกำหนดการเข้าใช้ซีพียู เพราะว่าบางทีไดรเวอร์จำเป็นจะต้องคอยไอ/โอ และตัวกำหนดการใช้ซีพียูจะทำการกำหนดตารางเวลาการเข้าใช้ซีพียูใหม่ ในช่วงเวลานั้น อย่างไรก็ตามในระบบที่ใหญ่ตัวกำหนดของซีพียู อาจจะต้องการบางสารสนเทศ เพื่อให้ซีพียูปฏิบัติการตอบโต้อย่างรวดเร็วมากกว่าสามารถจะติดตั้งในหน่วยความจำได้

ดังนั้นสารสนเทศเหล่านี้ อาจจะต้องถูกเปลี่ยนภายในและภายนอกของหน่วยความจำ การเรียกใช้ตัวควบคุมทำการสับเปลี่ยนเข้าหน่วยความจำ และสับเปลี่ยนออกจากหน่วยความจำกับหน่วยเก็บข้อมูลสำรอง ซึ่งจะดำเนินการโดยไครเวอร์ของหน่วยเก็บข้อมูลสำรองที่ทำงาน ซึ่งทำงานต่อจากตัวกำหนดซีพียู

เครื่องเสมือน

แนวความคิดในการทำงานของคอมพิวเตอร์มีลักษณะเป็นชั้น ตัวฮาร์ดแวร์จะอยู่ในระดับชั้นต่ำที่สุดของระบบทั้งหมด เคอร์เนลจะทำงานในระดับถัดจากการใช้คำสั่งฮาร์ดแวร์ ทำหน้าที่สร้างคำสั่งเพื่อให้ชั้นอื่นมาใช้งาน โปรแกรมระบบที่อยู่เหนือเคอร์เนลสามารถใช้คำสั่งเรียกระบบหรือใช้คำสั่งฮาร์ดแวร์ ซึ่งบางทีโปรแกรมอาจมองไม่เห็นความแตกต่างของคำสั่งเรียกระบบกับฮาร์ดแวร์ อย่างไรก็ตามการเข้าถึงข้อมูลจะแตกต่างกันทุกอย่างถึงแม้ว่าจะทำงานในฟังก์ชันที่แตกต่างกันของโปรแกรมอาจจะใช้ฟังก์ชันที่ซับซ้อนสำหรับโปรแกรมระบบปฏิบัติการฮาร์ดแวร์และคำสั่งเรียกระบบจะมองในระดับเดียวกัน บางระบบโปรแกรมระบบจะถูกเรียกใช้งานโดยโปรแกรมประยุกต์ถึงแม้ว่าโปรแกรมระบบ จะมีระดับชั้นการทำงานที่สูงกว่างานอื่น แต่โปรแกรมประยุกต์ จะมองว่างานทุกอย่างมีความสำคัญน้อยกว่าตัวเอง โดยจะมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานมันเอง ดังรูปที่ 2.6

รูปที่ 2.6 รูปแบบเครื่องจริง และเครื่องเสมือน

การเข้าถึงชั้นคือการหยิบเอาส่วนของการทำงานในเชิงตรรกะ (Logical) นำมาเป็นแนวความคิดเครื่องเสมือน (Virtual Machines) หรือเรียกว่าวีเอ็ม (VM) คือระบบปฏิบัติการสำหรับการจำลองระบบเครื่องเสมือน ตัวอย่างที่ดีของแนวความคิดเกี่ยวกับเครื่องเสมือน โดยบริษัท IBM เป็นผู้นำในการทำงานในส่วนนี้ จะใช้ตารางการทำงานของซีพียู และเทคนิคหน่วยความจำเสมือน

ทำให้ระบบปฏิบัติการสามารถสร้างภาพลวงตา คือทำงานพร้อมกันได้ เช่น การประมวลผลงานหนึ่งบนซีพียูตัวมันเองและประมวลผลงานอื่นบนซีพียู เสมือนบนหน่วยความจำเสมือนของมัน เครื่องเสมือนโดยปกติการประมวลผลจะทำโดยการเพิ่มลักษณะพิเศษเช่น ระบบสามารถใช้คำสั่งเรียกระบบและระบบไฟล์โดยไม่ได้เพิ่มฮาร์ดแวร์

เครื่องเสมือนไม่มีฟังก์ชันในการทำงานอะไรเพิ่มขึ้น แต่จะทำหน้าที่ติดต่อกับฮาร์ดแวร์ภายใต้การทำงานของคอมพิวเตอร์นี้ทั้งหมด จะแบ่งทรัพยากรทางกายภาพของคอมพิวเตอร์แบ่งและสร้างเครื่องเสมือนมีตารางการทำงานของซีพียู จะแบ่งการใช้ซีพียู เหมือนกับผู้ใช้ได้ใช้ซีพียูของตัวเอง ระบบสพูลิ่งและระบบไฟล์ทำให้สามารถใช้เครื่องอ่านเทปแบบเสมือนเครื่องพิมพ์แบบเสมือนได้

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ระบบดิสก์สมมุติว่าเรามีดิสก์จริง 3 ตัว แต่ต้องการใช้งานถึง 7 ตัว มันไม่สามารถแบ่งตัวมันเองได้จึงใช้ซอฟต์แวร์เครื่องเสมือน (Virtual Machine Software) จัดการ โดยที่ดิสก์นั้นจะต้องมีเนื้อที่ว่างพอที่จะทำเป็นหน่วยความจำเสมือนกับสพูลิ่ง

แนวความคิดของเครื่องเสมือนมีประโยชน์หลายด้าน ที่เห็นได้ทั่วไปคือการใช้ทรัพยากรฮาร์ดแวร์ร่วมกันกับทรัพยากรฮาร์ดแวร์ของระบบที่แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละเครื่องเสมือนมีการแยกตัวเองออกจากเครื่องจริงและเครื่องเสมือนอื่น ๆ อย่างสิ้นเชิง ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย การเตรียมการใช้ทรัพยากรมี 2 ส่วน ส่วนแรก จะแบ่งดิสก์ออกเป็นส่วนตัวย่อย ๆ โดยซอฟต์แวร์ การใช้เทคนิคนี้ข้อมูลจะถูกแบ่งออกจากกัน ส่วนที่สองการกำหนดเครือข่ายของเครื่องเสมือน แต่ละส่วนจะส่งข้อมูลไปยังการสื่อสารข้อมูลเสมือน (Virtual Communication Network) อีกครั้ง เครือข่ายจะทำตามปกติหลังจากการติดต่อกับเครือข่ายแบบกายภาพโดยใช้ซอฟต์แวร์เช่นกัน

ผู้ออกแบบระบบเครื่องเสมือนได้สร้างความเป็นเจ้าของส่วนตัวของระบบและการทำงานต่อไปข้างหน้าของระบบเครื่องเสมือนให้แทนที่ลักษณะเดิมแบบกายภาพ โดยปกติจะมีน้อยมากที่ระบบปฏิบัติการต้องการแบ่งแยกสำหรับการทำงานต่อไปข้างหน้าของระบบในปัจจุบัน ระบบเครื่องเสมือนเป็นที่นิยมใช้มากเนื่องเทคโนโลยีของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์มีการพัฒนาการอย่างรวดเร็วเพื่อการประหยัดงบประมาณด้านฮาร์ดแวร์จึงใช้เครื่องเสมือนเพื่อประมวลผลซอฟต์แวร์ที่ต่างระบบกันอาจจะใช้ในการทดลอง การศึกษา การเรียนรู้ รวมทั้งในการทำงานด้วย เครื่องเสมือนโดยทั่วไปจะเรียกกันว่า VM (Virtual Machine : VM) ปัจจุบันเป็นที่นิยมใช้กันมาก เนื่องจาก มีซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ใช้เป็นจำนวนมากแต่บางครั้งการใช้งานอาจจะถูกจำกัดด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ แต่จำเป็นที่จะต้องใช้ซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับงานหรือการศึกษาเรียนรู้ ดังนั้นการใช้ VM จึงช่วยแก้ปัญหาได้อย่างมาก

การทำเครื่องเสมือนมีทั้งข้อดีและข้อเสียหรือข้อจำกัด ข้อดีคือ ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับงานเฉพาะ สามารถใช้ทดสอบระบบปฏิบัติการในเครื่องที่จำลองขึ้นมาซึ่งเรียกว่า Guest ได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าระบบปฏิบัติการในเครื่องเดิมซึ่งเรียกว่า Host จะเสียหาย สามารถใช้งานระบบปฏิบัติการได้หลากหลายชนิดในเครื่องเดียวกัน และสามารถย้ายงานงานต่างๆ ที่ทำบนเครื่องที่เป็น Guest ไปใช้งานที่คอมพิวเตอร์เครื่องอื่นได้ ส่วนข้อเสียหรือข้อจำกัดของเครื่องเสมือน คือ เครื่องหลักที่เป็น Host จะต้องมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติค่อนข้างสูง เช่น ความเร็วของ CPU ขนาดของหน่วยความจำ และทรัพยากรอื่น ๆ จำเป็นต้องมีทรัพยากรมากพอที่จะแบ่งไปใช้งานใน Guest

การติดตั้งระบบ

ระบบปฏิบัติการของเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละรุ่น แต่ละชนิด แต่ละยี่ห้อจะมีความแตกต่างกันและไม่สามารถนำมาใช้ด้วยกันได้ อาจจะเป็นไปได้ที่การออกแบบ การเข้ารหัส และติดตั้งอุปกรณ์ของระบบปฏิบัติการจะเป็นพิเศษสำหรับแต่ละเครื่อง โดยปกติระบบปฏิบัติการจะรันบนเครื่องแต่ละประเภทต่างกันและมีการกำหนดการใช้อุปกรณ์รอบนอกต่าง ๆ ของระบบ ในระบบต่างกันด้วย การทำขั้นตอนนี้เรียกว่า การติดตั้งระบบ (System Generation : SYSGEN)

ระบบปฏิบัติการปกติจะถูกเก็บบนเทปหรือดิสก์ ซึ่งรุ่นของระบบหนึ่ง เราใช้โปรแกรมพิเศษที่เรียกว่าโปรแกรมการติดตั้งระบบ ซึ่งโปรแกรมจะถูกอ่านจากไฟล์ หรือถามผู้ใช้ สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพิเศษของฮาร์ดแวร์ของระบบ ดังนี้

- ใช้ ซีพียู อะไร เลือกติดตั้ง (Install) แบบไหน มีการเพิ่ม Instruction sets, floating point arithmetic และอื่น ๆ หรือไม่ใช้ซีพียูที่ตัวสำหรับระบบแบบหลายซีพียู

- หน่วยความจำ มีขนาดเท่าไร ในบางระบบจะทำการกำหนดค่านี้เอง โดยอ้างอิงตำแหน่งของหน่วยความจำที่ใช้ จนถึงตำแหน่งที่อ้างถึงผิด (Illegal Address) บางระบบจะกำหนดตำแหน่งหน่วยความจำที่สามารถใช้ได้ และบอกถึงความจุของหน่วยความจำ มีอุปกรณ์อะไรบ้างที่ใช้ได้ ระบบจะต้องรู้ตำแหน่งที่อยู่ (Address) ของแต่ละอุปกรณ์ ค่าอินเทอร์รัพของอุปกรณ์ ชนิด และรุ่นของอุปกรณ์ และคุณลักษณะของอุปกรณ์พิเศษอื่น ๆ

- ทางเลือกของระบบปฏิบัติการต้องการใช้ค่าพารามิเตอร์ อะไรบ้างเช่น ขนาดบัฟเฟอร์ อัลกอริทึมการจัดตารางเวลาซีพียูที่ต้องการ ค่าตัวเลขสูงสุดที่สามารถประมวลผลได้ เป็นต้น

ข้อมูลที่ได้กำหนดให้ระบบปฏิบัติการมันสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงโปรแกรมต้นฉบับของระบบปฏิบัติการโดยตรง เช่น กระบวนการเริ่มต้น ค่าคงที่ของข้อมูล การแปลตามเงื่อนไข แล้วทำการคอมไพล์เป็นภาษาเครื่องใหม่อีกครั้ง จะได้ระบบปฏิบัติการเวอร์ชันใหม่ซึ่งได้ทำการปรับปรุงไปตามลักษณะของข้อมูลที่กำหนด และใช้ในการดำเนินการติดตั้งระบบต่อไป

อีกวิธีหนึ่งที่เป็นไปได้โดยทำการสร้างระบบที่มีตารางที่สมบูรณ์ มีรหัสโปรแกรมทั้งหมดรวมเป็นส่วนหนึ่งของระบบ และการคัดเลือกแบบที่จะปฏิบัติเกิดขึ้นในเวลาทำงานจริง ไม่ได้เกิดขึ้นขณะทำการคอมไพล์หรือเชื่อมต่อกับรหัสโปรแกรม ระบบโดยทั่ว ๆ ไปจะสะดวกในการเข้าถึงตารางของระบบมากกว่า

ความแตกต่างของการติดตั้งระบบส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับขนาดและรุ่นของระบบทั่วไปและความง่ายของการปรับปรุง เช่น การเปลี่ยนลักษณะของฮาร์ดแวร์ การพิจารณาถึงราคาที่ใช้ในการปรับปรุงระบบที่จะทำให้สามารถสนับสนุนอุปกรณ์ใหม่ ๆ ได้ แต่การปรับปรุงย่อมมีค่าใช้จ่ายเสมอ

ปฏิบัติการบทที่ 2

1. นักศึกษา แบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิมศึกษาเรื่องการจำลองเครื่องเสมือน
2. เปิดวิดีโอแสดงขั้นตอนการจำลองเครื่องโดยใช้ VMWare ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทำการจำลองเครื่อง PC ให้เป็นเครื่องเสมือนในรูปแบบอื่น
3. เมื่อทำการจำลองเครื่องแล้วให้แต่ละกลุ่มทำการติดตั้งระบบปฏิบัติการตามที่ได้ตกลงไว้ ตั้งแต่เริ่มต้นเรียนว่ากลุ่มไหนศึกษาระบบปฏิบัติการอะไร
4. นักศึกษาแต่ละกลุ่มแรกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตั้งระบบปฏิบัติการแต่ละประเภท

คำถามท้ายบท

1. ส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญของทุก ๆ ระบบปฏิบัติการมีอะไรบ้าง แต่ละส่วนมีหน้าที่อย่างไร
2. ตัวแปลคำสั่ง (Command Interpreter) มีความสำคัญอย่างไร ถ้าระบบไม่ตัวแปลคำสั่งจะเกิดปัญหาการใช้งานหรือไม่อย่างไร
3. ระบบปฏิบัติการโดยทั่วไปจะทำการกำหนดคสภาพแวดล้อมให้กับโปรแกรมที่กำลังทำงาน และบริการพื้นฐานให้แก่โปรแกรมเมอร์ และผู้ใช้งานอะไรบ้าง
4. คำสั่งเรียกระบบ (System Call) เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างการทำงานของโปรแกรมและระบบปฏิบัติการ มีการควบคุมการทำงานหลาย หน้าที่อะไรบ้าง และมีการควบคุมอย่างไรบ้าง
5. ในทุก ๆ ระบบปฏิบัติการต้องมีโปรแกรมระบบ (System Program) ซึ่งเป็นที่รวมของ โปรแกรมที่สำคัญของระบบ มีอะไรบ้าง แต่ละส่วนมีการทำงานอย่างไร
6. จงอธิบายแนวคิดของเครื่องเสมือน ปัจจุบันเครื่องเสมือนมีการนำมาใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง
7. การติดตั้งระบบ (System Generation) มีหลักการ การดำเนินการอย่างไรจงอธิบายให้เข้าใจ
8. จงอธิบายความแตกต่างของโครงสร้างระบบปฏิบัติการ DOS และ ระบบปฏิบัติการ UNIX